

Izjava razen nekega in
prijatelja vsakega dan
10. uri dopolniti.

Oredništvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/1,
Učiteljska hiška.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 200.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto k 240, za pol
leta k 120, za četrti leto
k 60, za mesec k 20.
Za nemčijo celo leto k 312,
za ostalo tujino in Amerika
k 360.

Reklamo je za list
so poštno prosto.

Upravištvu je v Ljubljani
Franciškanova ulica št. 6/1,
Učiteljska hiška.

Pozor volilci!

Naša škrinjica v Ljubljani je četrta.
Naša škrinjica na Kranjskem je šesta.
Naša škrinjica na Štajerskem je četrta.

Volilci zapomnite si sledeče:

1. Kdo je volilec? Volilec je vsak 21 let stari jugoslovanski držav-
ljan, ki je vpisan v volilni imenik.

2. Kdaj se voli? — Voli se v nedeljo 28. t. m. in sicer od 7. zjutraj do
6. ure zvečer. Kdor pride po šesti uri zvečer, ne more več glasovati.
Zatorej vsi zgodaj na volišče!

3. Kaj naj volilec vzame s seboj na volišče? — S seboj naj vzame
vsak volilec kak izkazni dokument, s katerim lahko dokaže, da je on
res tisti, za katerega se je komisiji javil. Takji dokumenti so: Krstni list,
poročni list, delavska knjižica, legitimacija itd. sploh vsak uradni doku-
ment, ki izkazuje volilčovo identiteto.

Nihče naj ne pride brez dokumenta na volišče! Nam bodo delali te-
žave, kjerkoli bodo mogli. Kdor ne bo imel pri sebi kakšnega dokumenta,
riskira izgubo volilne pravice!

4. Kako se voli? — Voli se s kroglicami in ne z listki. Kadar komi-
sija volilcu pripozna, da sme glasovati, dobi v desno roko mehko krog-
lico.

5. Kaj napravi volilec s kroglico? — Volilec stisne kroglico v pest
in s pestjo, torej z zaprto roko seže v vsako volilno škrinjico. On mora
to storiti, ker tako zapoveduje zakon ali postava.

6. Kdaj sme volilec roko (pest) zopet odpreti? — Volilec sme roko
odpreti šele potem, ko je sunil s pestjo v vse škrinjice.

Kadar pa pride do škrinjice, v katero misli spustiti kroglico, odpre
pest v nastavku, ki je pritrjen na škrinjico, in v katerega sune svojo pest,
samo toliko, da zdrkne kroglica v škrinjico in potem izvleče pest, torej
zopet zaprto roko ven iz nastavka. (Nastavek je podoben cevi na gra-
mofonu.)

Kdo rbi izvlekel že iz prve ali druge itd. škrinjice odprto roko, in
bi s tem hotel pokazati, da je kroglico že odvrget, ta bo kaznovan po
zakonu.

7. Ali more kdo videti, v katero škrinjico si spustil kroglico? —
Nihče ne more videti, v katero škrinjico si spustil kroglico.

8. Ali more kdo slišati, v katero škrinjico je volilec spustil kroglico?
— Ne! Tega ne more nihče slišati! To pa zato ne, ker so škrinjice pod-
vlečene z mehko tvarino in ker so kroglice narejene iz mehke, gumij-
ne podobne tvarine. Kroglica zdrkne v škrinjico popolnoma neslišno.

Naši nasprotniki, zlasti klerikalci, ki se boje kroglic kakor hudič
križa, begajo ljudi s tem, da so kroglice lesene in da se sliši njihov pad
v škrinjico. To je absolutna laž in zlobna izmišljotina. S to lažjo hočejo
prisiliti one, o katerih mislijo, da so od njih odvisni, da spuste kroglico
v njihovo škrinjico.

Ne verujte jim tega! Kroglica zdrkne popolnoma neslišno v škr-
injico.

Nihče ne more niti videti, kam si spustil kroglico, niti slišati, kje
je padla!

9. Kakšne so kroglice? — Kroglice so vse enake in z nikakim zna-
kom zaznamovane. Volilec je torej popolnoma tajna.

10. Ali obstoji volilna dolžnost? Po zakonu volilna dolžnost sicer ne
obstoji, pač pa zahteva čast in strankarska disciplina vsakega kmeta
in delavca, da se kolikor mogoče zgodaj udeleži volitve.

11. V katero škrinjico naj spusti volilec svojo kroglico? — Volilec
naj spusti svojo kroglico:

v Ljubljani: v četrto škrinjico,
na Kranjskem: v šesto škrinjico,
na Štajerskem: v četrto škrinjico.

Kadar seže volilec v druge škrinjice, naj trdno stisne pest, da mu
kroglica ne zdrkne in reče pri sebi: Nikdar! Nikdar ne za demokrate,
še manj za klerikalce in njihove zaveznike komuniste, ki razdirajo de-
lavsko slovo, ampak

samo za Socijalne demokrate.

12. Ali naj gre volilec takoj po volitvi domov? — Nikakor ne in za
nobeno ceno ne. Volilec naj poišče svoje pristaše in naj jim pomaga pri
agitaciji od osebe do osebe in od hiše do hiše, dokler ni prepričan, da je
že zadnji njegov prijatelj in znanec glasoval. Šele potem naj gre domov.

Slovenski krščanski socijalisti-monarhisti be- račijo za republikanske dolarje ali: Iz te moke ne bo kruha!

Glasilo slovenskih krščanskih
socijalistov in habsburških monarhi-
stov »Večerni list« je začel velik
krik na sodruga E. Kristana, in mu
očita z nesramnostjo, ki je samo
katoški gosposdi lastna, da ameri-
kanskega denarja ni porabil v svr-
ho za katero je bil ta denar dolo-
čen, ampak v popolnoma druge na-
mene.

Da bi sodruga Etbina Kristana
lozile očrnilni in sebe navidezno
onarili so se poslužili svojega ame-
rikanskega lista in po njem so pri-
nesli potem v »Večernem Listu«
težka očitanja, katera so sami dali
v svoj ameriški list.

Toda naključje je hotelo, da je
ob enem s klerikalnim listom došlo
iz Amerike tudi glasilo Jugoslovans-
kega Republikanskega Združenja
»Prosveta«, ki ima za klerikalne ob-
rekovalce v svoji 258. številki tudi
že primeren odgovor.

Ta odgovor se glasi:
Odgovor uredniku A. D. Loizu Pir-
cu v. Ordni v Clevelandu in Ju-
goslovanski Strojovni Zvezi v Ljub-
ljani. — (Iz glavnega urada J. R. Z.)

V boljši umevanje našega javne-
ga odgovora na javno pismo na-
slovljeno od Jugoslovanske Stroj-
kovne Zveze v Ljubljani na Etbina
Kristana, katerega je priobčila glo-
lasna Ameriška Domovina z dne
27. oktobra in da bo narod vedel
holie soditi s kakimi potuhinami in
zafkavimi ter lažljivimi elementi
kraljevaškega kalbra imamo opravi-
titi priobčujemo najprej vsebino
dotičnega odprtega pisma, ki se
glasi:

»O. Etbina Kristan v Ljubljani.
Obveščeni smo, da so darovali
v Ameriki 60.000 d. za potrebe slo-
venskega ljudstva.

Od tega zneska nismo preleteli ni
do danes ničesar. dasiravno je da-
nes pooblašena zveza glavna repre-
zentacija slovenskega proletariata.
Prosimo torej da nas obvestite,
kaj mislite z nabranimi darovi in
ali ste pripravljeni pri razpolaganju
s tem denarjem? Vam odgovorimo. Pravi-
mo z nami zato, ker so darovi neme-
njeni potrebni ljudstvu in ker
nam je došla tozadeva vest in ker
nam vre radi zastopstva potrebne
ljudstva soddločno beseda.

Danes se je zelaš v naši pisarni
zastopnik treh ameriških društev in
nas vprašal, ali naš proletarijat do-
zda deležen od ameriškega darova-
nega zneska. Tudi smo pooblašeni
od J. R. Z. v imenu desetih dru-
štev da terjamo svoj del.

Prosimo torej da nas nujno ob-
vestite ali želite z nami dogovorno
obrniti darove v njihove namene.

Sicer smo prisiljeni obrniti se na
ameriško javnost.

Vetnostovanjem bilitimo —
Jugoslovanska Strojovna Zveza.
Ljubljana 3. septembra 1920.

Zavovora na to odprto pismo ne
bi bilo treba prav nobenega ker
ameriški rojaki, ki so darovali za
milondolarski fond, so dobro vedeli,
da je to fond namenjen za politično
akcijo in ne za »bedne med nabed-
neštmi«, ampak kakor je razvidno,
ti kraljevaški in monarhistični lakaji
so hoteli v pravem trenutku diskre-
ditirati naše gibanje in pred sloven-
sko javnostjo oblatiti Etbina Krista-
na, za katerega vsi vedo, da ne bo
nikoli rucal »šifetov« enemu ali
pa drugemu mazlitemu kronancu.

Milondolarskega fonda ni Ju-
goslovansko Republikansko Zdrže-
nje nikoli nabiralo za sirote, tudi
naši nabirali niso mogli in tudi ni-
so smeli ljudem pribovedovati da
nabirajo prispevke za sirote, ker na
nabiranih polah je bilo jasno za-
pisano za kaj in v kak namen se zbi-

ra milondolarski fond. Prva kam-
panja je res prinesla okroglo svoto
60.000 d. o kateri organizacija poda-
ta od časa do časa svoje račune in
katera se rabi za tiste namene, za
katere je bila nabrana.

Ampak, da bo gospoda vedela
treba je še enkrat povedati, da je
od tega milondolarskega fonda do-
volila eksekutiva J. R. Z. da se po-
šlje za jugoslovanske sirote na Hoov-
erjevo administracijo svojo
5.000.00 d. kar je bilo storjeno dne
19. septembra 1919. poleg tega je
bila poslana isti dan še svota 31.71
d. katero svoto so posamezniki in
društva darovali za sirote. Kdor se
hoče o tem prepričati, naj piše na
American Yugoslav Relief v New
Yorku. Organizacija je poleg posla-
la potem American Yugoslav Com-
mercial Borda veliko množino raz-
nega blaga, platna, antiseptičnega
bombaza in obojev, katere reči bo
po naročilu in naših instrukcijah raz-
delil naš zastopnik, Frederic Zalaz-
nik, ki se sedaj mudi v Ljubljani.

In kaj ima Etbina Kristan opraviti
s tem milondolarskim fondom? Ka-
ko pridelati ti »črni netonirni in ribi-
či v kalnem« do tega, da zahteva
denar od Kristana! Ali je menda
Kristan cela organizacija J. R. Z.,
ali so tukaj člani in odbori, ki tvorijo
organizacijo in razpolagajo z me-
nimi skladi? Pri nas — socialistih,
če hočete — ni ena sama oseba ce-
la organizacija, kakor je to slučaj
pri vas zato, ako imate kake zahte-
ve od »Jugoslovanskega Republi-
čanskega Združenja«, ali če mislite
da je naša organizacija nabi-
rala milondolarski fond zato, da se

hodo z njim šopirili razni Pirci Or-
dinčki in podobni kraljevaški lakaji
notem se obrne na organizacijo,
katere polni naslov je: Jugoslovans-
ko Republikansko Združenje, 3639
West 26th Street, Chicago, Ill.

Etbina Kristan na nima nobenega
denarja, da bi ga »ta al« enemu ali
drugemu, na tudi ni odgovoren za
denar, ki je last J. R. Z.

Torej kar je bilo namenjenega za
sirote, to je J. R. Z. izročilo, oziro-
ma poslalo tam, kakor je bilo dolo-
čeno — pozrebnik Ordina in v. Pirc
na njemata pri tem na manje besede,
ker dala nista nič, ampak brusila
ves čas svoje težke in odvračala
ljudi da ne bi prispevali v milon-
dolarski fond. Nadalje naj povemo
javnosti še to, da pozrebnik Ordina,
ki je prišel v urad Jugoslovanske
Strojovne Zveze v Ljubljani, da se
boli postavi in pove da zastona tri
in potem zopet deset clevelandskih
društev — takih samonastavljenih
zastopnikov te bilo že več v Ju-
goslaviji in takih smo imeli čast videti
tudi mnogo v Ameriki — bi bil
množo bolj storil če bi kot možak
prinesel v urad Jugoslovanske
Zveze račune o milondolarkah, ki sta jih
on in Pirc nabirala po Ameriki za
»bedne med nabedneštmi« in o ka-
terih še do danes nismo prav nič
slišali.

Ce na kdo misli, da bo J. R. Z.
ali na Kristan prispeval iz milon-
dolarskega fonda za monarhistično
propagando ali na za to da bodo
naši primorski Slovenci ostali pod
tuto vlado potem se strašno moti.
Res leno bi bilo če bi JRZ prispe-
valo nar milijonov kron za kraljeva-
sko propagando in da bi se z na-
šim perjem šopirile razne srake Pir-
čevega ali Ordinovga kalibra!

Frank S. Tauchar, tajnik.
A. H. Skubic, t. č. poslovodja.

Državnim nameščencem!

V zadnjih dveh številkah »Na-
prela« se nas je opozorilo, da voli-
mo kandidata Prepeluha. Ali je res
kdo med nami ki ni želel niti?
Ali je res še kakšen omahlivec? Po
mirnem in treznem preudarku brez
stranskih navibov moramo odkrito
priznati da je Prepeluh res edini
kandidat za nas.

Mož značaja, lekla dela, razsod-
nosti in zmožnosti prekaša kandida-
te vseh drugih strank, ki bi mogli
slnih priti za javne nameščence v
noštev. Razmere uradništva vseh
vrst pozna temeljiteje in et blie
kot vsi drugi, saj je sam predelal
vse. Pretrnel je sam dovolj brid-
kosti, preživljanja in bede, videl
sam dovolj ekserciranja z uradni-
štvom. On torej ve za naše težnje,
on čuti z nami in edini on bo lahko
in bo zastopal tudi naše interese. In
mož prostih rok. Njegova stranka
ima v programu — pomoč zatira-
nim in bednim — in to že od nek-
di ne le od kar divja volilni boj v
konstituantu. V boju za naše pra-
vice in naše interese v parlamentu
bo dobil za to pri svoji stranki vso
pomoč. In to je mnogo!

Naš drugi kandidat prof. Reis-
ner je sicer res osebo časti vreden
mož ima res tudi dobro voljo,
zmožnost, vse a nima prostih rok.
Danes sicer še v volilnem boju ko
na pride v parlament bo moral re-
vež prositi svoj klub, če sme in kdaj
sme govoriti. Kdaj mu bo to dovolil
to na tak vemo, kakor vemo iz svojih
briskih skušeni kdaj se je ta
klub zavzel za nas. Kar nam ob-
ljubila sedaj prof. Reisner, to je res
njegov trden sklen izvojeviti in do-
seči ali zadati za njegovim hrbrtom
že stiskalo pesti bankirji, verizniki
in debelniki češ ne boš prijatelj! Ti
si naš in moraš delati za nas. Prof.
Reisner bo obmolnil, zato mi ne-
ga ne moremo voliti. Če bi ga volili,
bi nam bilo pozneje žal, ker vse jav-
kanje in zveževanje ne boljših raz-
merah bi bilo prepozno.

Ker kandidatje še drugih strank
za nas snoli ne pridelo v noštev,
zato med nami ni več omahlivca.
S ponosom in odločno volimo 28.
novembra vsi javni nameščenci svo-
jega pravega prijatelja in tovariša
Prepeluha. I. B.

Volilec iz Primorja.

Iadranska drama je končana. Ju-
goslovanski in italijanski buržoazni
politički so zharantali za nad pol mi-
liona Jugoslovancev v par dneh in
ih prenesli v imperialistični Italiji v
»oskrbo«. Med tem, ko so naše me-
ščanske stranke lokalne in zabavljale
zoper laško nasilstvo in so bile na
drug strani italijanske meščanske
stranke zadovoljne s šmarjetskim
dogovorom sta nastopili jugoslo-
vanska in italijanska socijalno de-
mokratična stranka odločno proti
temu sporazumu: ne sicer tako ka-
kor meščanske stranke s kričanjem
in lokanjem temveč rekli sta o be:
Sporazum je krivičen. — Naša stran-

ka je poslala takoj protest laškim
socijalistom, ki so ta protest tudi
zaveževali s tem da niso glasovali v
laškem parlamentu za sporazum, ki
so ga napravili meščanski ministri.
Volilci iz Primorja! Iz dosedaj
povedanega je razvidno da je edina
stranka, ki je res poštna in pravič-
na socijalno-demokratična stranka.
Zato na, če hočete da ne bodejo več
harantali za vas meščanski ministri,
izprevedajte vsaj sedaj ob volitvah
in oddajte svoje glasove za social-
nodemokratično stranko, ki se hori
za republiko za tentane in zatirane,
in odločno odbite meščanske stran-
ke!

Volilci ne dobe nikakršnih legitimacij in ne vabil. Vsak volilec gre sam na volišče. Vsak volilec naj ima kako izkaznico s seboj (rojstni list, del. knjižico, poročni list), da se izkaže, če bi kdo ugovarjal. Sodrugi, volite sami zanesljivo in pa vaši znanci socialno demokratično stranko! Vsak glas bo štel!

Včerašnji sijajni volilni shod

Je dokaz, da se ideja socialne demokracije boli kot kdaj prej ustaljuje v vrstah ročnega in duševnega proletariata. Stranka je prebolela udarce od lonovskih in zapeljivih elementov umirjenega razdora in hrepenenja po enotnosti je našlo širšega razuma. Velika dvorana v Mestnem domu do zadnjega kotička napolnila. Otvoril je shod s. Kocmur s pozdravom na vse navzoče. Nato poročal o slučaji s. Skofa od Sv. Kante, ki so ga komunistični intriganti brez njegove vednosti postavili na svojo kandidatsko listo. S čimer so uničili na brezvesten način pridobiti veliko število glasov za svoje falirano podjetje. Vest o tej nesramnosti je zbudila vihar ogorčenja. Komunistična stranka, ki je v 6 mesecih 14 krat spreminjala ime, (14 kratna samohodba!) je področna kapitalistov. Na eni strani skuša razbiti naše shode, na drugi na razširja umazan »Večerni list«. No naj razbija. 23. t. m. io bo pošteno delavstvo samo razbilo! Omenia kandidature nasprotne strank: dr. Tavčar star mož, čoka in ovira napredku: dr. Gosar, čigar predživetje je nenonsan list. Deržič se lovi za mandat!

Nato nastopi kandidat soc. demokratske stranke sohr. Prepeluh, ki v obširnejšem govoru potrdi natančne zahteve stranke. Njegov govor je bil stvaren in ie iako ugodno vplival na poslušalce. Pokazal ie na poraz v intransigentnem vrašljanju. Naglašal, da ie to za jugoslovansko ročno in duševno delavstvo najzlastnostne, ker se cepi. Vsi izkoriščani sloji od delavca do uradnika, od malega obrtnika do malega posestnika imajo naiieno zaslabo v našem programu. Socialna demokracija ie za zedinjenje vseh jugoslovanskih plemen in za republiko: republika ie zahteva ki io odkrito zagovarja ie naša stranka. Tisti na ki verujejo v Rusijo, nai se spomniio na razne niene dobrote, n. pr. prisilno delo.

Kandidat sohr. Mihevc se bavi v svojem govoru obširno z obošali v sosednjih državah. Pokaže na delo socialistov in poudaria, da ie zločin to, ker so nasprotniki zanesli v stranko preidre. Njegov govor ie bil sprejet z burnim odobravanjem.

Govorili so še ss. uradnik, ki ie naglašal žalostni položaj državnega uradništva in da se ho uvedla dobra službena pragmatika ie notom dela soc. dem. stranke, dalje ie priporočal s. Kovač železničarjem da volijo socialnodemokratično, ker imajo komunisti osebne ambicije pri svojem za proletarijat škodljivem delu. Kandidat s. Udovč priporoča delavstvu, zlasti železničarjem, da se zedinijo pri volitvah za soc. dem. stranko. Vse kar imamo železničari, ie delo te stranke.

K hesedi se ie oglašil nosilec kandidatne liste sohr. Etbin Kristan, viharno pozdravljen od vsega navzočega proletariata. Prav, da dokler bodo nerazodrežni razbijali naše vrste, še nismo zreli za zadnjo bitko, tembol, ker nastopio naši nasprotniki zoper nas z militarizmom in diktaturo. Protestira zoper zakon o »delu in redu«, ki nas postavlja v isto vrsto s haiduki. Kdor odklanja internacionalno, nai se ne imenuje socialista. Sodrugič Rapotčeva protestira, da niso dobile ženske volilne pravice, vendar na nai žensko uvoliva na moze, sinove in brate, da bodo volili za našo stranko. Govorilo še ss. Pestotnik v imenu tre nastavlencev. Balt, ki pozivlja na agitacijo od moza do moza in Zalaznik v imenu ameriških sohrugov. Končno da s. Kocmur še nar kratkih navodil volilecem in se zahvali za sijajno udeležbo. Udeleženci se nato v živahnem razgovoru razidejo. Socialna demokracija ki ie nodaia tak silen dokaz svoje čilosti in enotnosti gre s trdnim zaupanjem pričakovati odličnega rezultata!

Kaj so in kaj hočejo komunisti.

Kaj pravi »Enakost« o njih.

1. Komunisti so stranka norcev, trap in podkupljencev.
2. Med komunisti se zbira največji izmeček vseh strank.
3. Komunisti kandidirajo ljudi, ki so presedeli vsled tatvine in podobnih »zaslug« že vse zapore.
4. Komunisti gonijo re no ljudstvo v zapore in pred strojne puške.
5. To stranko vodijo ljudie, katerim se ne ljubi delati in bi radi dobro živeli od ljudskih grozev.
6. Komunisti čakaio na revolucijo in pravijo, da ie ljudstvu ne sme pomagati, da bo tem bolj nezadovoljno in tako tem preje »zrelo« za revolucijo.
7. Komunisti hočeio pobrati revnemu kmetiču še oni košček zemlje, ki io ima.
8. Komunisti hočeio vpeljati ruske razmere kler sedi nar diktatoriev, milijoni pa umirajo od lakote.

Da s temi norci ne bo nihče volil, ie jasno. Ljudstvo bo slo s tisto stranko, ki pravi, da se ne sme ča-

kati šele na revolucijo, ampak pomagati revežem takoj, kolikor se ie da, in to ie socialno demokratična stranka.

Koga bomo volili?

Volili bomo tisto stranko, ki ie: za republiko, za samoupravo Slovenije, za bolniško zaarovanje vsega revnega ljudstva, za socialno zavarovanje, za velike davke na valne dobičke, proti indirektnim davkom, za agrarno reformo brez odškodnine, za absolutno vlado ljudstva samega, proti vseni volnam, proti militarizmu, proti nadvladi uradništva, za socializacijo velikih podjetij, za pravice in svobode revnega ljudstva.

Za vse te stvari ie edinole socialna demokratična stranka, kar ie pokazala še vselej, od svojega obstoja sem.

Zlahtni gospod deželni predsednik takol podpisal naredbo, da se imenuje članom stanovanske komisije v Mariboru z neomejenim dopustom in z dobrimi dijelami gospod profesor Faval, ker so zanesli razdor med delavske vrste. Ta dekret so sprejeli gospod profesor Faval, komunist in neomejen dopustnik z dijelami, z velikim zadovoljstvom na znanje in so se v rekomandiranem pismu zahvalili »Zlahtnemu« gospodu Vencajzu za izkazano podporo in pomoč ...

+ Steparij in naša stranka. »Rieč« glasilo hrvaških demokratov, prinaja poročilo o volilni borbi na Slovenskem kler pravi med drugim, da ie s. Anton Kristan (?) izdal berake z napisom: »Ako hočete, da vaši sinovi idu v Albanijo birajte demokrate!«, kar ie »Rieč« samohodbejmočno dokaz antisrbske gonje v naših vstah. Da bi gospodom buržuim »fušali« v njih proketo rokodelstvo, nam seveda ne rade v glavo in nam ie nač vseeno, če se ta ali oni pes z lažmi in sleparskimi zavilani obrečne ob poštene namere naše stranke. Naiboljši odgovor na blato, s katerim moralno propadli elementi obmetavajo naše poštenje in mirno vest, ie naše prosvetlilnoče delo med proletarskim narodom ki zmagava in se osvobodi z zmago naše misli. Tedai obračunamo! Danes ie konstatiramo, da ie no duševni nizkosti eno in isto: Klerikalna ali liberalna radikalna ali narodnosocialna in kar ie še ostalih kapitalističnih sekt. Kakor se tudi med seboj grizejo in obrekujejo, edne so si vendar v moralni ničvednosti. Njihovim umazanim plunkom ne uide ne velika ideja ne poštena osebnost. Če pa kake stvari ne razumelo, lim seveda ne moremo nomažati. »Jutro« tudi ne razume oziroma ne ve, kako si misli s. Etbin Kristan državni petroi. Pa to ni krivda našega sohruga, ampak ie krivda ničvedencev, ki se imajo z nezadostnim znanjem in nezadostnimi možgani na politično terišče.

+ Jugoslovanska socialna demokracija v Bosni kandidira v petih okrajih in sicer: v sarajevskem (nosilec liste s. Risto Bogdanović), v banjaški (nosilec liste Jovo Smirnan), v bliaškem (J. Smirnan), v tuzlanskem (Spiro Gojsina) in v mostarskem (Ljubo Mičević). Med kvalificiranimi kandidati ni niti enega iz Bosne, vsi so iz Srbije, Banata ali Hrvatske oz. Slovenije. To dejstvo kaže, kako neverjetno težki pogoji so za delavstvo »kvalificirani kandidati«. Bosna in Hercegovina imata na sploh malo inteligence — uradniki so večinoma izven Bosne rojeni in vzgojeni —; delavske organizacije pa so izrazite iz svojega težkega truda ... — Na Hrvatskem so postavili naši sohrugi svoje kandidatne liste: v Zagrebu, (nosilec liste Viljem Bukšeg), v zagrebski županiji (Božidar Adžila), v varaždinski (Viljem Bukšeg) in v sremski (Vtomir Korač). — Nosilec liste kvalificiranih v Zagrebu ie sohr. dr. Mikroslav Mikulič, zdravnik in vseučiliški profesor. — V Vojvodini so postavili naši sohrugi kandidate v vseh okrajih Bačke, Banata in Baranje. Istotako kandidirajo naši srbski sohrugi v Beogradu, kjer ie upati na ugoden rezultat.

+ Od poslaniške konference v Parizu ie sedaj prišla rešitev spornega vprašanja, ali ie smatrati našo severno mejo, kakor ie odredena v saint-germanski pogodbi po glavnem toku Mure, kot neizpremenljivo v tem smislu, da ie razmejitvena komisija ne sme revidirati. Ta rešitev, ki sprejema že od vsega začetka od naše delegacije zastopano stališče, določa, da ie meja, odredena v mirovni pogodbi po glavnem toku Mure, neizpremenljiva brez privolitve interesiranih držav, t. i. brez sporazuma Jugoslavije in Avstrije.

+ Ruski begunci v Jugoslaviji. »Politika« poroča: Vsed odobrenja naše vlade bo okoli 10.000 ruskih beguncev, ki so se izselili iz južne Rusije z generalom Wranglom, nastanjenih v Boki Kotorski. Begunce bodo prepejali iz Carigrada ter jih nastanili v zgradbah, ki jih postavili avstrijci za stanovanja mornarjem. Verjetno ie, da bo kasneje sprejetih še gotovo število beguncev, ki jih bodo razdelili po krajih, ki so sedaj še zasedeni po Italijanih.

+ Oфициalna Francija in Vatikan. V torkovi debati v francoski poslanski zbornici glede vzpostavitve odnošajev z Vatikanom ie socialistični poslanec Paul Boncour dejal med drugim: Zunanja politika vlade obstoi v tem, da podpira v Avstriji, Madžarski, Bavarski in Poljski konservativne elemente, da se jih poslužuje kot orožja, s katerim hoče zatreti demokratično gibanje. Govornik ie menil, da pomaga Francija s to smerjo svoje znanje politike vzpostavljati monarhijo v Avstriji. Tudi na Madžarskem gre francoska politika monarhističnim tendencam na roko. Govornik se ie vprašal čemu hoče Francija vzpostaviti, kar ie uničila vojna. Francoski narod na ta način svojega ugleda in svoje moči v svetu ne more dvigniti. Na ta

način pospešuje reakcijo, ki povzroča v Nemčiji ojačenje militarizma, in s tem možnost povratka revanše. Resnica ie, da qie politika francoske vlade usmerjena na to, da zlomi delavske organizacije in socialistično akcijo v prid konservativnim elementom. To politiko protirevolucije pospešuje Francija med Rusini in Poljaki. Boncour ie svoj govor med odobravanjem somišljenikov zaključil z besedami, da zunanji svet Francije nikakor ne sme smatrati kot protirevolucionarno silo.

+ Pomnoženje socialističnih vrst v Ameriki. Ob priliki volitev predsednika Zedinjenih držav so naši ameriški sohrugi, kakor smo že poročali, postavili za svojega kandidata Eugena Debsa, znanega voditelja socialističnega gibanja, ki se danes nahaja v ječi vsled protivnojnega nastopanja. Komunisti so uvideli, da bi s svojo lastno kandidaturo, ne mogli ničesar

doseči, vsled česar so od nje odstopili. Če tudi so svojetasno najumersamneje nastopali proti Debsu. Te volitve so pokazale moč socialistične stranke v Ameriki in četudi ni Debs izvoljen za predsednika, ie vseeno pomnožitev socialističnih glasov, več nego upliva. Leta 1900 ie dobil socialistični kandidat 87.814 glasov, t. i. s 6 odstotki od skupnega števila oddanih glasov; leta 1916, 590.294 ali 3.2 odstotkov vseh glasov. Pri letošnjih volitvah ie dobil socialistični kandidat skupaj 3 milijone glasov, kar znači 10 odstotkov vseh predanih glasov. To ie največji socialistični uspeh, ki ie bil do sedaj dosežen v Ameriki. K temu uspehu ie pripomoglo tudi postopanje vladodržca proti Debsu a na drugi strani dejstvo, da so ameriški socialisti nasprotniki boljševizma in pristali socialdemokratičnega programa. Socializem povsod zmaga.

Volitve so tajne, nihče vas ne more nadzarovati, za koga bodeite glasovali!

Telegrami.

VSILJIVCI.

LDU Zagreb, 25. nov. (ZNU) Snoči ie bilo zborovanje zasebnih nameščenencev, na katerem se ie poročalo o stavki. Govorniki so izvajali v svojih govorih, da ie stavka uspeša samo deloma. Naenkrat pa ie prišlo v dvorano 50 komunistov levic, ki so pričeli volilno agitacijo. Nastal ie prepir, nakar ie zastopnik oblasti razpustil zborovanje.

VOLILNI BOJ V ZAGREBU.

LDU Zagreb, 25. nov. (ZNU) Po mestnih ulicah so nabiti proglasi raznih strank, v katerih so navedeni tudi kandidati. Proglase so izdala radikalna, komunistična in izvenstrankarska skupina ter frankovci. Proglas frankovcev ie na nekaterih mestih zaplenjen.

NEMŠKI VSEUČILIŠKI PROFESORJI PRI MASARYKU.

LDU Praga, 25. nov. (DunkU) Kakor poročajo nemški listi, ie predsednik Masaryk včeraj sprejel odposlansvo proforsorskih kolegijev nemškega vseučilišča in tehnike, ki so z nim pretresali vprašanje preselitve obeh visokih šol na ozemlje, kjer prebivajo Nemci. Masaryk ie izjavil, da mu ie želja po preselitvi umevna. Ob tej priliki so obrazložili predsedniku tudi potrebo preobrazbe montanističnega oddelka na nemški tehniki in potrebo ustanovitve nemške trgovske visoke šole.

SESTANEK V LONDONU.

LDU London, 25. nov. (Brezlično.) Francoski ministrski predsednik Levgues bo danes dospel z Berthelotom v London. Tudi italijanski ministrski predsednik Giolitti pride na povabilo angleškega ministrskega predsednika semkal. Govori se, da se bo tudi novi grški ministrski predsednik Rhallis udeležil posvetovanj. Njih predmet bo grško vprašanje, vzpostavitev trgovinskih odnošajev z Rusijo, nemška obnova in eventualna izprememba mirovne pogodbe s Turčijo.

GORKI NA POTOVANJU.

LDU Berlin, 25. nov. (DKU) Maksim Gorki in vladni komisar za prosveto, Lunačarski, sta dospela v Revel. Gorki potuje na Angleško, Lunačarski pa v Berlin.

Komunisti frče.

Na shodu v Mestnem domu so hoteli včeraj delati tudi neki komunistični fantalini pod vodstvom g. Fabjančiča svojo običajno zgago, pa so dobili pošten odgovor. Ko jih ie predsednik pozval, da nai se oglasijo k besedi, so komunistične kaptaciete izgubile koražo in pokazale pete: par trapastih fantalnov, ki toliko razumejo o politiki kakor škofov škorenj, ie še ostalo na shodu, na in potem so pa še ti sčrčali skozi vrata. Tudi na shodu Narodnih socialistov so bili komunisti. Tam ie bil velik nered. Ko pa so komunisti videli, da se ie začel ravs in kavs med narodnimi socialisti in liberalci, so jo pa kar sami odkurili, ne da bi bili jezik iztegnili. In ti »možje« hočeio revolucijo! Da, da, če bi delavstvo prelivalo kri zanje, potem bi bila revolucija že lepa stvar. Ej, sam, sam, pa dober komunist vendar ne more preliti krvi — bolje ie, da laže in obrekuje pa — zbeži.

Komunisti hočeio, da bi se delavstvu še slabše rodilo kakor se mu godi; sedaj zato ker mislijo da bi potem b'la orei revolucija. Mi na kmo zato da se delavstvu hočeio roditi in vemo da bi berači n'udar ne bili revolucionarni in bi ne mogli prevzeti vodstvo produkcije v svoja roka.

V znak hvaležnosti.

Včeraj popoldne so imeli upokoenci v »Mesnem domu« shod ob zaprtih vratih (!), kateremu ie predsedoval znani švigašvaga ali no domče »Bole«. Povabilen ie bil tudi profesor Reiser, ki se ie za upokoence krekro notegnil — ob zaprtih vratih. V znak hvaležnosti ie zahteval Bole, da se navzoči poklonio liberalnemu profesorju. G. Bole vlači upokojence že dolgo časa za liberalno kareto, kljub temu da vsi upokoenci vedo da snadalo v vrste socialnodemokratičnega delavstva. In rafiniran in premeten ie r. Bole tako da njegova iera upokojenceit že kar preseda.

Upokoenci, ali se boste še dolgo dali vleči tem lindem za nos?

Velikanska polomija krumirske Ne Se Se.

V Unioni so sinoči priredili shod krumirji Ne Se Se. Shod ie iasno pokazal, da ta stranka nima resnih somišljenikov. Na shod so prišli razni rogovileži, ničla tretina ie bila pristašev Ne Se Se. Shod ie bil poln hrusa in trusa, zlasti med govorom krumirja Brandtnera. Naši agitatorji so splošno zmedo uporabili za to, da so z galerije začeli metati naše letake. Seveda ie Ne Se Se ta način propagande tudi izrabila. Bil ie pravcati bombardna: z izprovalcev z letaki. Tla dvorane so bila vsa pobeljena. Razvarjeni in zelo poparjeni Brandtner se ni mogel več brzdati, skočil ie z odra ter se začel prepetati — z invalidom. Čuli so se razni medklici, kakor: »veržnik! izvoznikarji!« Kot hladen tuš na krumirsko Ne Se Se ie ie de- loval medklic: »Impezi!« — Splošno ie sedaj namreč znano, da ie »Impezi« globoko segel v svojo veržniško in izvoznikarsko blaginjo za — Ne Se Se. Shod ie končal v največji klavarnosti in pobitosti kričavih voditeljev, ki so prodajali v svojih govorih najraznovrstnejšo godljo, kot monarhija — socializem — Kristus — klerikalizem. Tako gorostasne konfuznosti še ni zrla velika dvorana »Uniona«! Mi pravimo krumirjem: »Doigrano!«

Vsi resni volilci obračajo hrbet takim demagogom. Ravno ta shod nae ie globoko uveril da slovensko delavstvo trezno in resno prevdaria položai ter se odvraca od takih dovoitih — političnih bastardov.

Iz strok. organizacije.

Osrednje društvo stavbniških delavcev v Ljubljani sklicuje za nedeljo dne 5. decembra 1920 izredno skupščino v Ljubljani. — Opozarjamo vse podružnice, da nam pravočasno sporoči, koliko delegatov vsaka podružnica pošlje, da bomo vedeli število radi prenočišč. — Upravni odbor.

Udruženje jugoslovanskih likovnih umetnikov. Predelala za to vелеvažno udruženje napredujeio povoljno. V nedeljo 21. t. m. so se zbrali v srebrni dvorani hotela Union umetniki iz cele Slovenije ter so se zjedili v tem, da z malimi nebitvenimi spremembami sprejmeio načrt pravil za to udruženje kakor ie bil sestavljen na sestanku delegatov v Zagrebu. Po tem načrtu pravil bo udruženje združilo vse likovne — izraz »likovni« za vpodabljaioči ali obrazloji, ki so ga uveli Srbi in Hrvati se ie sprejel tudi v slovenski prevod pravil — umetnike naše države in sonarodnlake izven države in ene edinstveni organizaciji, kateri bo glavna svrha delovati v prid razvitku umetnosti s pomočjo prosvetnemu ministerstvu pridelenega umetniškega sveta. O Božicu se ima vršiti v Zagrebu prvi splošni umetniški kongres. Na tem bodo zastopali slovenske umetnike gg. Costaperarlia, Jakopič, Kos, Santel in Vavpotič. Pričakovati pa ie, da bodo Slo-

Politične vesti.

+ Da ie »stranka napredka in demokracije« misli SLS o sebi, toliko vsaj bi pameten človek razvidel iz uvodnega članka, ki ga priobčuje včerašnji »Slovenec« in v katerem z veliko vehemenco napada svojo sestrico po stoletku JDS, ki si tudi lasti gorenji naziv. To se nam dobro zdi, če klerikalci svojim liberalnim kompanjom nečesa ne privoščijo (četudi samo mrtvega epitethona), kar jim v resnici ne gre; dalje nas čisto nič ne moti, če klerikalci isti mrtvi epitethon samim sebi nadevlijo, kar tudi njim po vsej pravici ne gre. S takim otročjim početjem dajejo ie nevarno izpričevalo o stanju in redu svojih možganov. Jezi pa nas, da nimajo še toliko pietete ne, da bi ob svojih umazanih poslih pustili na miru človeka, ki se danes ne more več upirati

oskrnjevanju svoje osebe. Ta človek ie naš dobiro pokojni Cankar! Gospodje klerikalci, politika, ki io uganjate pod njegovim imenom v prid svojim frazastim idealom, ie čisto navadna »Leichenschänderei«, šebolj ko poznamo čisto dobro vaše odkrito mnenje o njem in njegovem delu. Dovolj če omenimo tukaj smešne polemike g. Kovačiča iz Maribora. O častnih izjemah ne govorimo, ker so pač samo častne izjeme in vam samim trn v peti. Zato, gospodje klerikalci, pustite Cankarja na miru, ker niste vredni, da govorite o njem! On ie nai in samo zavedno slovensko delavstvo ima pravico hraniti njegov spomin neskaljeno v svojem srcu, tisto delavstvo, ki hodi danes v znamenju njegovih stremiljenj!

+ Klerikalci in komunisti se dobro razumejo, jako dobro. Ko ie v Mariboru nastal razcep v delavskih vrstah, takrat so

Strankinim predstavnikom (čuvarem skrinjic)!

Vsi naši predstavniki v volilnih odborih (čuvare naše skrinjice) in njihovi namestniki dobe te dni po pošti navodilo kako jim je ravhati pri volitvah. Naj navodilo pazljivo prečitajo! Predstavniki ne dobe v roke nobene legitimacije. Zglasiti se morajo brez vsakega uradnega obvestila na predvečer volitev, to je v soboto 27. novembra t. l. na volišču svoje občine, kjer se vrši prva seja volilnega odbora in se pripravijo volilne skrinjice. Na dan volitev, v nedeljo 28. novembra, morajo priti na volišče že ob 7. uri zjutraj. Istotako naj pridejo na volišče tudi v ponedeljek 29. novembra ob 7. uri zjutraj, ko se vrši zadnja seja volilnega odbora.

Volilni boj v Sloveniji.

Lunine spremembe na komunističnem nebu. Težko da bi se došlo do kakšne stranke na svetu, ki bi ugajala tako demagogijo kakor slovenska komunistična. To pravzaprav niti ni stranka temveč lovski klub, katerega člani se lovijo za mandati. Politične metamorfoze mariborskega Favaia so prav značilne. Nebesna luna se spremeni vsak mesec samo štirikrat: komunistični kolovodje na menajo svote nazore skoro vsak dan. Prav tako tudi njihova stranka ki bi morala biti po svojih moskovskih določbah do skrajnih konsekvenc dogmatična. Nai sledi nekaj primerov, kako je spreminjala v zadnjih šestih mesecih svoje ime samo za to, da bi preselila javnost in uela nekaj mandatov za svoje ljudi a la Lemež, Fava, Zorva i. dr.:

1. Socialni demokratje, radikalci.
2. Socialni demokratje, levičari.
3. Socialistična delavska stranka Slovenije.
4. Socialistična delavska stranka (komunisti) Slovenije.
5. Socialistična delavska stranka (komunisti) Jugoslavije.
6. Komunistična stranka Jugoslavije.
7. Ujedinjeni socialisti levičari (kalni za Favaive limanice).
8. Ujedinjeni socialisti in komunisti (Klemenčič-Nachtigalova iznaidha za Štatersko).
9. Komunistična delavska - kmečka zveza (za delavce).
10. Komunistična kmečko-delavska zveza (za kmete).

Kamelson, to ni nič! Ampak tu so navedene le naidrastne spremembe. Po volitvah se bo stranka imenovala: Humoristična stranka Jugoslavije.

Občinski uradniki in uslužbenci v Ljubljani! Ne pozabite, da je liberalna večina občinskega sveta dovolila višim uradnikom vse, kar so želeli za Vas pa ni bilo denarja! Med občinskimi svetovalci, ki so glasovali zoper Vaše obravnave zahteve, so tudi kandidati JDS, ki se Vam sedaj ponujajo. Vi veste, kje je 29. novembra Vaše mesto.

Včerašnji komunistični svetli shod v »Unionu«, katerega je načel s svojo navzočnostjo tudi svak gospoda deželne predsednika g. dr. Breica v spremstvu svoje »snite« je potekel nad vse zadovoljivo. ne za komuniste sicer ampak za publiko, ki je tako zadovoljno poslušala pritožbe kraljevega komisarja g. dr. Lemeža nad mizarsko zadrugo, ki izdeluje mnogo preozke in vreniške postelje in na skrbno izdelani referat inženierja Gustinčiča kako naj se vlačijo pravilno kolekovanje prošnje na deželno vladu za sprejem v kraljevsko žandarmerijsko vojaško službo. Referat istega gospoda o vlačanju prošnje za črnorinske štipendije pri Nizovnem Velikanstvu kralju Nikiti Črnogorskem je vzbujal v dijaških krogih splošno pozornost. Nič manj zanimivo ni bilo poročilo istega gospoda inženierja Gustinčiča o potovanju iz Zeneve v Milan tako nekako med vojno, ko bi bil povedal, s kom se je v Milanu sešel bi bila zanimiva črtica še popolnoma. Gospod Marcel Zorva je pripovedoval ob splošni pozornosti občinstva, da je zonet »aktiva« in da že vozi do Siska. Ko so slišali zborovalci zadnje besede je zavnel buren aplavz. Potem ko je gospod Fabiančič zbralim volilcem točno preročal, naj vsi kot en mož na dan 28. novembra glasujejo za narodne socialiste izveniši za gospoda lastnika »Jugoslavije« Peska, ki je preskoni je zaklical gospod Klemenčič tam doli nekje v Nišu: »Živela Avstrija!« — na kar so se snemilevalci med burnimi ovacijami za gospoda deželne predsednika dr. Breica in nizovega svaka gospoda Vencatza med nevanjem himne »Bože carja hrana« mirno razšli.

Komunističen shod v »Unionu« je bil dobro obiskan. Obiskovalci seveda niso

bili samo volilci, ampak mnogo več je bilo nevolilcev, zlasti dijakov srednjih in višjih šol. Došlo je tudi precejšnje število klerikalcev, ki so bili seveda čisto mirni, da na ta način potrdi lepi sporazum med komunistom Vencatzom in predsednikom deželne vlade g. dr. Brejem, ki sta ga sklenila zaradi nameravane rudarske stavke v Trbovljah.

Feldweibel — habt Achit! Na včerašnjem shodu komunistov v Unionu sta se v ozadiju dva gospoda polglasno razgovarjala. Bržkone so jima bile Lemežjane predolgočasne. Tu se postavi pred oba mal človeček in nekaj zarenči nanju. Eden izmed gospodov malčka nekoliko natančneje in ostreje pogleda, potem pa se voljaško — ravno vzpne in komandira: »Sie Feldweibel — stehn's habacht und halt's Maul!« — In gospod »Feldweibel« Bartulović je udaril s petama skupaj, stal ravno kakor sveča oziroma svečica in pokonci kakor spomladanski špangel v »mishetinu«. Torej čisto dober feldweibel!

Komunistična revolucija. Ljubljanski komunisti so bili doslej veliki revolucijonarji na shodih in — pri glazih. Saj jim nesel Sedaj pa postaja stvar resna. Ljubljanska predelnica je že podrtja do tal. Stoj samo še tovarniški dimnik. Dne 28. novembra pa hočejo pokazati ljubljanski komunisti, kako se podira tovarne in graščine: zato so prevzeli podiranje omenjenega dimnika. Delo bodetja vodila Marcel Zorva in Tone Nachtigall. Začetek ob 4. zjutraj. Občinstvo se vabi, da pride pogledat začetek komunističnega podiranja človeške družbe.

Vdovam in sirotam po žrtvah z Zaloge ceste v Ljubljani na znanje: Po revirjih imajo komunisti celo vrsto plačanih agitatorjev in sicer je velik del prebika od znane veseliče na Koslerjevem vrhu šol v žepu teh agitatorjev. Tako se je eden teh zapeljancev hvallil, češ, to je prava delavska stranka, komaj par mesecev lažem čez socialpatritije, pa sem že dobil 300 kron. Ve uboge vdove in sirote pa glejte čez prste, kako se družijo z Vasi, Vam namenjenim denarjem dele.

Iz Predvorja. V nedeljo so tu privedli shod samostojneži. Toda imeli so smolo. Govorili so različni govorniki, ki so hoteli slepiti ljudi, češ, da SKS ni privesek liberalne stranke itd. Ko so samostojneži končali shod, je sodrug Bedina otvoril shod JSDS, na katerem so ostali vsi kmetje, ki so bili na shodu SKS. S. Bedina je v svojem uro trajajočem govoru pojasnil pomen volitev v konstituanto, in poudarjal, da se morajo šole urediti tako, da bo mladina, ko jih zapusti, res kaj znala. Dovolj smo prestali in izkusili v vojni, zato zapoje v Predvorju farovška politika memento mori, ker bomo vsi volili JSDS, ki je stranka trpinov, malih kmetov in delavcev. Dne 28. novembra vržimo vsi kroglice v šesto skrinjico.

Trstenik. (Včernemu listu in »Domoljubu« za ušesa.) Nizkote so laži, ki se jih poslužujejo klerikalni petelinji v volilni borbi proti našim pristašem, zlasti proti našim kandidatom. Posebno piko imajo na Antka z Gozda. Ne samo, da zbljajo neslane in neokusne šale, ne boje se, niti poditi laži, ki jih sipajo po klerikalnih listih. Tako piše »Včerni list«, da so trsteniški fantje Antka pregnali, ko je lepil plakate. To je grda laž. Bilo je ravno nasprotno. Ko je Antka lepil plakate, so se približali kmetjski fantje. On jih je prosil za ogenj, da prižge cigareto. Nato jim je pojasnil kaj dela in vsi fantje so to odobraval in vzklkali, da so istega mišljenja. Tudi poročilo o nedeljskem shodu je popolnoma izmišljeno in zabeljeno s klerikalno lažljivostjo. Le zapomnite si, avstrijski legitimisti, da ima laž kratke noge! Raje se potrkajte na prsi in se pohvalite! Predvsem vas pa opozarjam, da odstranite napis, ki se blešči nad odrom stare šole, in ki se glasi: »Vse za vero, dom, cesarja!« Sicer označuje ta napis prav dobro vašo hinavsko dušo, vendar vam zna škodovati, ker misel socializma in demokratizma se med ljudstvom širi. To boste videli dne 28. novembra, ko vas bo ljudstvo pomedlo kakor smeti.

Trstenik pri Kranju. Volilni shod »Kmetsko« delavske zveze, ki se je vršil pri nas 14. t. m., je bil nekaj izrednega za našo podgorsko lepo faro. Takoj po 2. uri popoldne so se pričeli polniti prostori Čačkovske gostilne zavednega trsteniškega in okoliškega ljudstva. Točno ob 3. uri popoldne je otvoril shod domači sodrug in

podal besedo kmetu sodrugu Koširju iz Gozda. Ta nam je opisal pomen predstojnih volitev in pošteno ožigosel klerikalizem pred voljno in danes, kar so vzeli zborovalci na znanje z živahnimi pritjevanjem. Značilno je, da so se udeležili shoda tudi nekatere duhovite politične device (pardon — Marijine device) in so poskušale motiti shod z mračnjoško »lnt-versko« kulturo, dobljeno v brihtne glavice iz farovža. Na zahtevo, da naj motilka miru stopi na govornikovo mesto in pove svoje mnenje, se je skrila za hrbte drugih, češ da ni ona ničesar rekla, temveč druga. S tem je bil konec njih organiziranega edinstva. Po shodu se je razvila domača veselica in veselo so se zasukale s fanti tudi »marinirice«. Radovedni smo, kaj poroče župnik na to. Jezen bo gotovo, ker se pri plesu »marinirice« niso brigale za prepoved. Župnik je vršil policijsko službo. Zvečer ob 9. uri je šel od gostilne do gostilne in izganjal goste. Župniku se tudi ni pokoril gostilničar Čaček. Ko je župnik prišel v sveti jezi k njemu, da prepove domačo veselico, je moral odkuriti brez uspeha, pač pa je padlo za njim mnogo neprijaznih dovtipov. Žal, da ni bilo župnika na shodu. Videl bi bil, da se je dvignilo nad sto rok za našo KDZ. Jasnje je tedaj, da bodo vsi ti spustili kroglice dne 28. novembra v Predvorju v ono skrinjico, ki jo bosta imela pred seboj Janez Štular iz Zg. Bele in Matija Tičar iz Predvorja. Člani KDZ pa poidimo od moža do moža, od fanta do fanta, da zmagamo mi tudi v predvorskni občini in pripomoremo socializmu na Slovenskem do zmage! S tem se otresemu terotia klerikalcev, predvsem pa župnikovega politikovanja na Trsteniku. Župnik nam je itak znan kot stari šuštercišec. On se je ob prevaru spominjal v cerkvi z molitvijo habsburškega Karla. On je tudi kriv, da so Trstenikarjem največ vojnih dajatev vzeli, da so jim stireho raz stolp oropali in pobrali krasne zvonove, ki so jih ljudje z velikimi stroški nabavili. Zato zavrnite vsakega, ki vas pride motiti, češ, da je vera v nevarnost! V nevarnosti je le kapitalizem in z njim vred tudi farovška bira. — Domačin.

Iz Gorici pri Kranju. Odgovor na »Domoljubu« pamflet. Zadnje nedeljo sta se vršila v Goricah dva shoda KDZ, ki jih je sklical Antka iz Gozda. Prvega shoda ob 7. zvečer se je udeležilo mnogo somišljenikov, a tudi nekaj klerikalnih grč iz Zaloge. Skušali so motiti shod in ga nameravali celo razbiti. Ost pa se je obrnila proti par Zalogcem, ki so med voljo obzati, ko so bili živinski komisari. Na shodu je poročal s. Košir pd. Antka iz Gozda, za njim pa je nastopil s. Bedina iz Trčiča. Med izvajanjem govornikov je začel znan Comnek razgrajati in kričati. Zborovalcem je bilo to preveč in hoteli so ga vreči vun. Šele ko je posredoval s. Košir, so mu ljudje dovolili ostati v sobi pri zborovanju. Takoj nato se je na prošnjo somišljenikov, ki niso mogli vsi v eno sobo, vršil drugi ravno tako lepo obiskan shod ob 8. uri zvečer. Shoda sta pokazala, kako zelo je razširjena socialistična misel med kmetjskim ljudstvom.

Križe pri Trčiču. Izvršile so se volitve v agrarni odbor. Lažnjivi dopisni poročila »Včernemu listu«, da je Antka iz Gozda dobil le tri glasove. Ne izplača se prerokati s takimi pošteniakovci. Uroto vimo le na kratko, da je to laž. Tudi ni res, da bi bile ženske Antka vun vrgle. Dopisnik ve, da je vse drugo resnica, vendar si ne more kaj, da ne bi lagal. Mi vemo zakaj, toda povemo mu, da s tem ne doseže prav nobenega uspeha. Ljudstvo se probuja, kar bo jasno pokazalo dne 28. novembra, ko bo glasovalo za JSDS in KDZ.

Hrastnik. V nedeljo je prišel od Ne-Se general Vojska malo po agitiraj za volitve. Shod je imel v gostilni pri Logarčku. Poslal je po Oberkomunistu Gumzaja, da mu je sekundiral, pritrjeval in kar na debelo požiral fraze, ki so telele vsevpred. Komunistom gratuliramo za njihovega tako politično zrelega Gumzaja.

Trbovlje. Kakor se čuje, je bil na včerašnjem shodu eden glavnih razgrajalcev Oberkomunist iz Hrastnika rudar Gumzaj, ki je hujskal »kar pobiti, kar pogaziti, nič govoriti pustiti«. Ja, ja, sedaj nam je pa jasno, zakaj plačujejo komunisti svoje agitatorje. Samo za hujskanje. Zastoni ni tale Gumzaj dobil 300 kron koliko so pa drugi morali dobiti, ki imajo še višjo šaržo, nam ni znano. Sedaj lahko veste, ve uboge vdove in sirote po žrtvah na Zalogi cesti, kam so spravili pošteni možje tistih 60.000 kron.

Lažikomunistom okoli »Rdečega Praporca«. Ne maraj navajati laži, fraz in grehov gospodov okoli glasila »Rdeči Prapor«, pač pa kot priprosti delavci in zvesti član JSDS vprašam samo nekaj: Od kod njih bogatija, da se kar brezplačno lahko dostavljajo oziroma podtika njih glasilu »R. P.« v svrhu hujskanja nebrojnim sodrugom socialno demokratske stranke? Ali imajo gospodje okoli »Rdečega Praporca« kak poseben fond za to? Svetoval bi gospodom komunistom, da naj rajši obdržijo tiste svoje liste, ki jih siloma dostavljajo v velikem številu članom

stranke JSDS kar sami. Jako vstrajni pa so tile gospodiči dilaki in drugi; poizkušali so že z njih glasilom, ni šlo, potem s shodom, zopet ni šlo; pogoreli so in zdaj pa zopet agitirajo z njih glasilom, s katerim napadajo in blatijo naše močne organizacije, misleč da nas bodo preslepili in zapeljali s svojimi frazami in lažmi, kakor so že nekoliko nezavednežev. A tukaj v Celju ne bo nič! Se pa presneto motijo! Radi bi tudi nas ogoljufali, a prepozno so prišli, ker smo jih že preveč dobro spoznali.

Laško. V nedeljo, dne 21. t. m. se je vršil pri nas volilni shod narodno socialne stranke, na katerem sta poročala neki narodnjak iz Celja in kot drugi brivci a pardon bodoči poslanec po imenu Blaž Zupanc iz Laškega. Brbljala in lajala sta oba veliko, posebno zadnji se je napenjal in poudarjal, da je edino njih stranka čista in zastopnica delavskega sloja, kar pa so poslušalci takoj potrdili z medklci: demagog ste, ker ste za čas vojne goljufali žene možev in matere sinov volakov pri izplačevanju podpore, dočim so možje in sinovi kri prelivali na fronti. Torej take angeljske kandidira ta stranka za zastopnike v konstituanti. O ti štajerski Zizibambuli. Čudimo se, da gospoda Zupanca ni sram v javnosti, ker je sedaj že pri četrti stranki, pri kateri upa, da se mu bo slednjič vendar le posrečilo zasedi ministrski stolček. Ko je ob koncu shoda rekel, da morejo vsi volilci spustiti kroglice v prvo skrinjico, so navzoči zaklicali: Ne, četrti je prava in v to jo bomo spustili. Tako so si priborili. Ne — Se — Se — eno blamažo več.

Zidani most. Dne 21. t. m. se je vršil v Sv. Marijeti v gostilni Purk socialistični — kmečki delavski shod. Pri polnoštevni udeležbi naših somišljenikov je poročal sodr. Mažnarič iz Zidanega mosta. Kljub nasprotnemu delu, klerikalcev in samostojnežev, da preprečijo shod, s tem da so nam potrgali nalepljene lepake, je shod dobro uspel. Letaki katerih slika je karikatura klerikalizma in kapitalizma so dosegli uspeh. V poldrugurnem govoru je govornik neusmiljeno bičal vse nasprotnne stranke in opisal njih gnusno delo. H koncu je govornik pozval navzoče, da na dan volitev vsi volijo edino le za odrešiteljico JSDS in KDZ! Povedal je, da vsak posidni glas ustvarja kmečko - delavsko državno demokratično republiko. H zadnji besedi govornika se je oglašil, manda iz prižnice padli, ravno kar novepočeni komunisti Baloh. Hotel je delati zgono, češ da ne bomo nikoli dosegli republike, na kar mu je sodr. Mežnarič povedal, da bomo do vti, to je, socialisti - kmeti in delavci na odločilni dan postavili temelj kmečko-delavsko demokratične republike, ker to je naša volja in zadnja beseda. Slavni nastop krvičevnega komuniste Baloha bode »Rdeči Prapor« klub temu že v prvi številki kronal kot komunističnega »zmagovajca«. Koncem konca se je Baloh zaleptaval v sodr. E. Kristana. Sodr. Mežnarič pa je dokazal, da Baloh laže. Povedal je, da je sodr. E. Kristan tudi v Ameriki delal z vso marljivostjo za razvoj socializma, nikoli pa ni podpiral buržoazije. Še manj pa s svojimi lastnimi podpisom kdaj jamči za kako avstrijsko volno posojilo, kakor to Baloh trdi. — S takimi obrekovanji hočejo torej komunisti kaj doseči! Sodrugi Mežnarič je zmešanemu komunistu še marsikaj povedal, delavstvo pa je posvaril pred komunističnimi frazerji. ki delavstvu samo škodujejo in ga hočejo v Jugoslaviji tako kakor na Madžarskem izdati črni in beli reakciji. Volilci v Zidanem mostu takih prerokov ne bomo poslušali, temveč bomo vsi vrgli našo volilno kroglice v škafličko socialno demokratične stranke in Kmečko delavske zveze.

Celje. V soto, dne 20. t. m. se je vršil javen volilni shod v mali dvorani tukajšnjega hotela Uniona, prirejen od krajevne politične organizacije JSDS v Celju. Shodu je predsedoval s. Hrastnik, predsednik kovinarske organizacije v Celju. Sodrugi Koren, kateri je kot prvi dobil besedo, je obžaloval ter se navzočim oprustil, da se s. Golouhu vsled preoblike dela v zunanji kraj ni bilo mogoče tega zborovanja udeležiti, kakor je bilo razglašeno in objavljeno. Na to je začel razvil program naše stranke pri predstojnih volitvah v konstituanto. Pri tej priliki se je moral dotakniti seveda naših nasprotnih strank, posebno komunistov, ki poskušajo na vse načine, da bi pridli s svojimi frazami in demagožstvom v naš zavedni in organizirani kraj, kar se jim pa seveda ne posreči, ker tukaj niso tla za obilne in gole fraze, temveč zahteva celjski proletarijat dejanj. Nadalje je sodr. Koren protestiral proti krivičnemu postopanju naše vlade pri sestavi volilnih imenikov. Poudarjal je, da so se dogodili slučaj, pri katerih so bili izvrženi državljani Slovenci, s pripombo, da so Nemci, so pa deljansko po rodu in jeziku Slovenci. Izbralo se jih je samo zato, ker so bili sumljivi, da so socialisti. (Klic: Faj reakcija!) Toda naša naloga je, nadaljuje s. Koren, da pridobimo druge namesto teh zato je potrebno, da napremo vse sile in po deželi razširimo naše ideje za blagor splošnega proletarijata. (Burno odobrava-

nje.) Po s. Korenu je referiral s. Uršič, Murko in Hrastnik. Zadnji je opisal klerikalizem, kakšen je bil pred vojno in kakšen je danes. Omenil je, kako so pri začetku vojne in med vojno agitirali in hujskali nedolžno ljudstvo, da so morali možje v strelske jarko in tam izkrvaveti, dočim danes prihajajo ravno isti črnuši in stopajo pred ljudstvo kot pošteni možje in učitelji Kristusovega nauka in zopet razširjajo svojo umazano politiko. (Medklci: Pijni!) — K slednemu poroča še s. Koren, da so Slovenci v Ameriki ravno tistega mišljenja, namreč da so za svobodno demokratično jugoslovansko republiko, kar je razvidno iz ameriških časopisov. (Burno odobranje.) Ob pol 11. uri je sodrug Hrastnik zaključil zborovanje s pozivom in prošnjo, da vsi navzoči dne 28. sodelujejo pri odločitvi ljudske usode v bodoči Jugoslaviji, kar so navzoči s klicom »Živela republika« potrdili.

Iz Velenja. Komunisti pri nas tudi že v zadnjih vzdihljajih to vidimo zlasti iz njihovega glasila »R. P.« Tu napadajo sodruza Valenčaka in našo Unijo ten lažejo, da grozimo delavcem z odpustji, ako se ne pridružijo nam. Res je pa ravno nasprotno: koliko je delavcev pri nas, ki so jim že grozili! Grozilo tudi bolnim in nekaj bi jih že bilo odpuščenih, ako bi naša intervencija ne uveljavila naš, g. ravna-telj, da pri nas za odpust ni vzroka. Komuniste zapuščajo že zadnji njih pristaši, ker spoznali so komunistično taktiko. Kot drugod vlada tudi pri nas njih teror: obljubljajo pa tudi kar naprej. V »R. P.« lažejo o nekem vojnem posojilu, pa je škoda besedi za to. Povsod go polomilo. V St. Andrežu so jih zadnjič kar spodili. »R. P.«, ki so ga prinesli s seboj, so pa ljudje sežgali. Tu smo imeli 2. novembra t. l. zelo lep shod, kar dosežemo, dosežemo je s terorjem, Delavci, ne bojte se terorja komunistov, oklenite se trdno naše organizacije in delajte za noli! Hodite na shode in spoznavajte socializem. 28. novembra pa obračunajte z vsemi svojimi nasprotniki in vsi volite le socialno demokracijo. Naša skrinjica na Štajerskem je četrti.

Dnevne vesti.

Vsa potrebna navodila za volitve bomo objavili v sobotni številki našega lista. Onozarjamo vse naše somišljenike naj si pravočasno nabavijo sobotno številko. In jo shranijo do nedelje da bodo natančno poučeni o volilnem postopanju.

Državni praznik. 1. december so praznuje kot državni praznik ujedinjenja trolemnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno enotno državo. V svetih vseh veroizpovedanj se vrši služba božja z običajnimi obredi. Na šolah se ne vrši pouk.

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo, naznanja svojim članom prodajo usnja v ponedeljek, dne 29. novembra ob 3. uri popoldne Hrenova ulica 4. k

Tajna prostitucija. Na ovadbo nekega gospoda je policija aretirala več tajnih prostitutk, ki so se shajale v neki baraki na Gosposvetski cesti. Lastnik te barake je po noči običajno spremenil barako v pravcati bordel. Glavna voditeljica bordelja je bila neka Tončka, kateri so lahko živeli plačevali 10, 20 in celo 80 K. Nek č gospod je v tej baraki dobil »eksemplarno gonorrhoe«. Tajna prostitucija je zadnje čase v Ljubljani silno razpasla. V interesu javne higijene je, da merodajni faktorji resno razpravljajo o vprašanju spolnega zdravlja.

Grozen čin. Rajko Hrastnik, 18letni sin železničarja, je v noči od 20. na 21. t. m. ubil v Postolni svojo mater, jo zakopal v seno in nato neznan kam pobegnil. Domnevno je krenil v Jugoslavijo.

Igra s samokresom. S samokresom sta se igrala na Selu dva dečka. Samokres, ki je bil nabit, se je izprožil in je eden dečkov, imenoma Pip, zadobil težko poškodbo. Oddali so ga v bolnico. Starši pazite na otroke in shranite pred njimi orožje.

Ukradeno kolo. Mizarskemu mojstru R. F. v Kolodvorski ulici je bilo iz dvorišča ukradeno temnozeleno, 2000 K vredno kolo tvrde Puch.

Aretacija verižnikov. Ponoči dne 24. t. m. je bilo v neki gostilni v Metelkovi ulici tretiranih 5 verižnikov iz Ruma pri Rogaski Slatini. Hodili so že dalje časa v Ljubljano po tobak in jajca ter verižili.

Celje. Izgubila se je listnica na ime Josip Doru z različnimi legitimacijami in dokumenti. Prosim najditelja, da odda našemu v Konzumnem društvu, Kralja Petra cesta proti nagradi.

Lumparije brez primere!

Vsi pošteni ljudje so si na jasnem, da pobira komunistem na Slovenskem najslabše elemente. Ljudje, ki se v socialno demokratični stranki niso mogli uveljaviti zbog svoje nesposobnosti in drugih ne baš priključljivih lastnosti, so izstopili in si ustanovili svojo lastno komunistično stranko. Ni nam žal zanje, s tem se je naša stranka vsaj očistila.

Eden prvih maršalov še neosnovane sovjetske republike v Jugoslaviji je viši obrtni nadzornik, inž. Anton Stebi. Mož ima precej burno preteklost, ki presega celo njegovo intimiteto prijatelju in zavetniku, višjemu revidentu drž. žel. Ljudevitu Vencu. Stebi torej je denunciral pred meseci vojaški oblasti enega svojih najboljših prijateljev. Ja kot oficir aktivno deluje v soc. dem. stranki. Pri pomenu bodi, da Stebi takrat še ni nastopal kot komunist. Pri denunciaciji se je Stebi poslužil imena nekake srbskega kapetana, katerega podpis je potvoril. V denunciaciji pravi Stebi: Oficir bi moral državo graditi, ne pa rušiti jo!

Strankino vodstvo je Stebija soglasno obsodilo in ga izključilo iz stranke. Enako je storil ljubljanski kraljevni odbor, v katerem so se takrat nahajali skoro sami Stebijevi prijatelji. Obtežilni material je bil za Stebija tako uničujoč, da ni niti poskušal zagovarjati se. Pač si je skušal Stebi dati korajžo s tem, da se je pred razpravo napil: toda dokazilni material ga je tako potlačil, da je smrtno bled le ležal.

Spičilo nepobitno dokazane krivde Stebi ni mogel ravnati drugače, nego da

se je zavezal zapustiti mesto obrtnega nadzornika in se izseliti iz države, v kateri je doživel tako sramoto. Toda denuncijant ne pozna sramu in ne drži besede. Stebi je ostal na svojem mestu in je celo avanziral za višjega obrtnega nadzornika v Beogradu. To da misli... Srbska zgodovina ve, da sultan Murat II. ni tako plačal usluge Brankovića na Kosovem polju...

Za stranko je bila zadeva z izključitvijo Stebija opravljena s Stebajem in ga je skušal zagovarjati, je bil dr. Milan Lemež. Tistim, ki so dr. Lemeža natančneje poznali, je bila stvar precej jasna, pa so le čakali, da se ozračje samo od sebe izčisti. In izčistilo se je. Stebi je bil po zasluženju obsodjen kot denuncijant najhujše vrste — edini zagovornik njegov pa je bil doktor dvojnega prava Milan Lemež, ki je še danes kraljevski komisar. Tudi to da misli Lemež je šel za Stebajem in je vstopil v njegovo stranko.

Dejanje Stebijevo je smatrali kot lumparijo brez primere. V pošteni družbi je tak človek nemogoč. Naj zagovarja dr. Lemež Stebija kolikor hoče — vprašanje pa je: če so istega mnenja tudi volilci ka-

terim ponujajo komunisti dr. Lemeža kot nosilca kandidatske liste v Ljubljani. Pregovor pravi: Povej mi, s kom občasno, ja ti porečem, kdo si. To volilci dobro vedo in bodo 28. novembra komunistom tudi povedali, da »gihla vkup štrliha«.

Dopisi.

Domžale. Dne 14. t. m. je bil pri nas prvi volilni shod JSDS. Obisk ni bil dovoljen; to pa zato, ker je delavstvo tu še precej nevedno, ker ne čita. Večina je bila namreč mnenja, da sklicuje shod JDS, t. j. demokratska ali po »domače« — liberalna stranka. Na shodu so bili vsled tega navzoči le interpellanti, ki so hoteli vedeti, kaj je z otrobi, katere je baje JDS (liberalna) stranka poslala v Domžale, tako da so prizadeti imeli več sto kron škoda. Sodrug Tomc je povedal, da so se zborovalci zmotili. Vsi navzoči so izrekli nato željo, da naj se pred volitvami skliče socialno demokratski (JSDS) shod, za katerega vlada tu veliko zanimanje. Vsled udeležbe shoda je jasno, da je naše delavstvo v Domžalah še precej nevedno, ker ne zna še ločiti političnih strank. Na shodu je bil

navzoč tudi železničar, ki je izjavil, da se popolnoma strinja s socialno demokratskim programom, da pa ne more glasovati, ker je železničarska organizacija komunistična in mu to brani. To minogrede. Prosimo, da priredite pred vami tu shod.

Leše pri Prevaljah. Ni bilo zadosti, da nekateri naši sodrugi na Lešah in Prevaljah vkljub že večkratni odpovedi še vedno dobivajo »Rdeči Prapor« (brezplačno seveda), so ga odkar je Tone Gmajner postal komunist, začeli dobivati vsi naročniki »Volksstimme« in »Enakosti«, ne da bi ga bil kdo naročil ali plačal. Pa menda ni Tone ukradel naslove administracijam »V« in »E«, da so nas začeli tako fútra! s to »piaproto« in pikičevim blatom? Mora biti proketo po ceni, ali jo pa nikdo več ne mara in zdaj jo pa vsiljujejo nam kakor kak umazan ljud svojo plesnivo kramarijo. Vsled splošne nevoje in zgražanja proti komunistom in tel vsiljivosti »R. P.« so bile podane odhodne različne pritožbe delavstva, na podlagi katerih smatrajo odbori za svojo dolžnost, da v imenu delavstva na Lešah in Prevaljah javno protestiramo proti vsakemu vsiljevanju čun! kakor je »R. P.« Soviet-

skim komisarjem v Ljubljani pa svetujemo, naj, če imajo tako malo odjemalcev, da jim ostaja, porabijo papir sami, ker takega papirja pri nas ne rabimo za potrebo, ker imamo boljšega tu.

Pišee: Da je pri nas odklenalo vsaki stranki razen socialno demokratske, pokazal je volilni shod te stranke dne 7. t. m. ki se je vršil ob ogromni udeležbi na prostem na prostoru sodr. Stuparja. V nadpoldruge uro trajajočem govoru nam je orisal govornik sodr. Krofi na eni strani slabo gospodarstvo dosedanjih vladajočih strank, obenem pa podal program edino resnično ljudstvo osrečujoče stranke socialne demokracije. Dasi je deževalo, smo z obilno udeležbo dokazali, da nam je poštenost in pravičnost te stranke znana. Na trdnosti bomo vztrajali pa dne 28. novembra in kroglice bodo padale le v skrinjico socialne demokracije. Klerikalci, liberalci in samostojni še nekaj dni in konec bo vašega paševanja. — Več volilcev.

Sodrugi! Ali se nahaja „NAPREJ“ v vseh javnih lokalih, v katere zahajate?

LISTEK.

Skrivnost „rumene sohe“.

Francosko spisal Gaston Leroux. (Dale.)

In sedaj, kako te mogoče, da se le ne nosiš kot nalice, ki to je našel kje blizu g. Darzaca? To je pač preprosto! To je tako preprosto, da na to še misliš misva... Larsan to je kupil notem ko ga je lahko na roki ranila kroglica iz gosposkega samokresca samo zato, da je mel odroč, da je lahko ohdržal roko vedno zagneto, da se ne bi spoznali ter odri roko in pokazal na dlan novo rano. Razumete sedaj? ... To mi je povedal Larsan in spominjam se da sem vam rekel, kako čudno se mi to zdi, da se Larsanova roka ne loči od palice. Tudi pri mizi, če sva skupat obedovali in snustil palice iz roke pred da ni vzel v roko nož, ki ga je šele odložil ko je vstal od mize. Na vse te podrobnosti sem prišel šele

po tem ko sem že sumil Larsana. Pomagale mi torej niso prav nič. Tako je bilo tudi takrat zvečer, ko je igral Larsan pred nama zasnapanca: sklonil sem se čezeni in prav srečno sem mogel videti v njegovo roko. Sam košček obliža je zakrival, zaceljeno rano. Videl sem tudi, da je bila rana že taka, da bi lahko trdil vse kaj drugega samo tega ne da je bil obsterlen. Vseeno, zame je bil to nov viden znak, ki je stonil v moji krog. Larsan mi je pri priznal, da ga je kroglica samo onrasnila ter povzročila precejšnje omočenje.

Če bi bila midva, ko je Larsan lahal boli bistrostna in bolj... nevarna... bi govorilo pravil, da bi odvrnil od sebe sumnje »sto pravilico, kot sva si in midva izmislila zani to je povedal bi da in je našel blizu g. Darzaca: dogodki so si tako hitro sledili, da nisva več mislila na palico! Toda dosti preselavice sva prizadala Larsanu-Ballmeveru, tega nisva zanazila.

Če n. imel nobenih posebnih namenov proti gu. Darzacu takrat,

ko je kupil nalico, zakaj da se le obkel kot Darzac?

— Prišel te od zločina, odgovori Rouletabille, in kakor hitro te bil zločin izvršen, je hotel biti podoben gu. Darzacu: zakaj? In veste!

»Toda že mu je nagajala ranjena roka, in ko je šel do avenije d' Opéra, mu je prišlo na misel, da bi bilo pametno kupiti nalico, to je storil takoj!... Bilo je ob osmih zvečer! Mož z Darzacovo zunanostjo kupi nalico, ki jo potem vidim v Larsanovi roki!... In jaz ki sem že slutil, da se je takrat ob tej uri, že vse zgodilo, ki sem bil trdno prepričan o Darzacovi nedolžnosti, nisem sumil Larsana!... Res, so trenutki...

— So trenutki, pravim jaz, ko najsrečnejši duhovci...

Rouletabille mi je zamašil usta... Še sem ga izpraševal, na zapazil sem hitro da me ne posluša... Rouletabille je zasal... Ko se je vlak ustavil v Parizu sem se moral truditi na vse pretege, da sem ga spravil na nove...

XXIX.

Skrivnost gđ. Stangersonove.

Naslednje dni sem dobil že prillko govoriti z njim. Zopet sem ga izpraševal, kaj ga je vlelo v Ameriko in kaj je tam delal. Ni mi odgovoril bolj jasno kakor zadnjič, med vožnjo v vlak, obrnil je takoj razgovor v drugo smer.

Nekega dne na vendar reče:

— Razumite že enkrat, da sem moral vedeti resnico o pravem Larsanu!

— Gotovo pravim, toda dovete mi, zakaj ste jo šli iskat v Ameriko?..

Kadil je n. obrnil se je od mene, dotaknil sem se skrivnosti gđ. Stangersonove. Rouletabille je mislil, na to skrivnost, ki je tako grozno vezala Larsana z gđ. Stangersonovo, skrivnost, ki ji ni našel razrešitve v življenju gđ. Stangersonove na francoskem zato se je nadejal, da naide to razrešitev v življenju gđ. Stangersonove v Ameriki. Odpeljal se je s parnikom! Tam ho izvedel kdo je ta Larsan, zbral ho vse po-

trebno, da mu zamaši usta... In tako je odpravil v Filadelfio!

In sedaj, katera je ta skrivnost, ki je vezala iztek gđ. Stangersonovi in gu. Robertu Darzacu? Po tolikih letih, no raznih obnavah v nizkotnih listih, sedaj ko ve g. Stangerson vse, ko je vse odpustil lahko novem vse. Prav kratko bo to, popravi h vsaj krivico: naš! so se žalostni značali ki so obsodili gđ. Stangersonovo: videli homo, da je bila ona v tej žalosti sferi samo žrtve že od začetka.

Prišlo se je dolgo, je že tega, takrat ko je že bivala s svojim očetom v Filadelfiji. Tam se je seznanila nekega dne pri očetovem prijatelju z rojakom Francozom, ki se ji je znal prikuniti s svojim vedenjem s svojim duhom s svojo priklenostjo in s svojo lubeznivostjo.

(Dale prih.)

Izdajatelj: Ivan Milnar

Odgovorni urednik: Jak Vehovec

Dve hiši naprodaj

v Vodmatu za 150.000 K. Vpraša se pri Fran Fabiani, Ljubljana, Zidovska steza 4-III.

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar
Ljubljana, Milijeva ul. 1
priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne pristane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

„Marta“ Tovarna kemičnih izdelkov

SIGMUND HARN ZAGREB.
Ulica 155. — Telefon 8—95.

izdeluje vsakovrstna vozila za tovare, razlozila mila v raznih velikostih, sredstva za pranje v betonu, kockah ali troglastih župih v palčicah, hranilna lignja, vinski cvet, kolozar, kvas i. t. d. na debelo in drobno po zmernih cenah

STAMPILJE
iz kavčuka
Ciril Sitar
LJUBLJANA
sv. Petra cesta 13.

Pekovski poslovodja

dobi dobro službo. Samci imajo prednost. — Prošnje naj se pošiljajo na upravno štev. „Napreja“ pod „p. p.“.

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega

haložana

naj se blagoviti poslužiti turške:
Prva haloška trgovina z vinom
ANTE KORENJAK in drug pri
sv. Barbari v Halozah.

Na drobno! Na debelo!

ČAJ

Jos. Fabiani.
Ljubljana, Prešernova ulica 54,
— nasproti glavni pošti —
Telefon interurban 148.

Velika zaloga specerijskega in kolonijalnega blaga, likerjev, — namiznih in dezertnih vin —

Amerikansko strojno OLJE

olje, lahko, za vretena,
olje, za transmisije,
olje, strojno, za polje d. stroje,
olje, strojno, za težke stroje,
olje, za avtomobile, lahko,
olje, za avtomobile, izred. težko,
olje, za cilindre,
olje, proti prahu.

Glavna zaloga:
Medic. Rakovec & Zankl, d. o. o.
prej A. Zanklino, si. ovi

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinjših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Stobi, peša Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovčević i T. š. n. v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vsori vedno na razpolago.

In sicer volne, celjske, liskane, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in blazine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klate, robce, svilne in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, z radi nakupa v velikanskim množinah po zudovito nizkih cenah. Prezenega, vedno velika zaloga raznega izdelka srca, predpisnikov, bluz, kral, ženskih, moških in fantovskih oblek, po z. o. rizičnih cenah. Celjski, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastelji! Na debelo samo v 1. nadstropju
VLETOGOVINA R. STRMECKI CELJE ST. 314,
R. z. p. o. o. Ljubljana, Slov. mija.

Sodrugi! Pristopajte k zadrugi:

Prva delavska pekarna v Ljubljani.

Pristopnina 2 K, delež 100 K se lahko plača tudi v deset tednih. Pristopnine se dajo pri vseh podružnicah Konsumnega društva za Slovenijo v Ljubljani in okolici kakor tudi pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.

Delavci, pekarna bo Vaša, pristopite polnoštevilno.

Zopet

ogromno poboljšev
manufakture naravnost iz industrije je prejela tvrdka R. Strmecki v Ljubljani, in sicer volne, celjske, liskane, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in blazine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klate, robce, svilne in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, z radi nakupa v velikanskim množinah po zudovito nizkih cenah. Prezenega, vedno velika zaloga raznega izdelka srca, predpisnikov, bluz, kral, ženskih, moških in fantovskih oblek, po z. o. rizičnih cenah. Celjski, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastelji! Na debelo samo v 1. nadstropju
VLETOGOVINA R. STRMECKI CELJE ST. 314,
R. z. p. o. o. Ljubljana, Slov. mija.

Kje kupim dober in fin

Gramofon,

plošče, igle, posamezne dele? Kje se popravljajo gramofoni?

Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in godbenih avtomatov

A. RASBERGER,

Ljubljana — Sodna ulica št. 5 (poleg dež sodišča.)
Mehanična delavnica za popravilo vseh vrst gramofonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela precizne mehanike.

JUGOSLAVIJA

Posluje po vsej državi Delniška glavica 3 milijone din. v zlatu

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa:
1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. nez. o. na in izven vseh zavarovanj,
4. zavarov. proti škodam vsled tatarskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarov. proti škodam vsled razbitja stekla,
7. zavarovanja proti škodam po toči.

Največji in delujoči domači zavod. — Družba je prevzela od „Graška v. s. j. m. n. z. o. o.“ in od zavarovalne družbe „Ferik“ (požarni oddelki) ves njihov kupčijski obsto, v naši drž. vl. Najnižji tarifi, takojšnja izplačila škod.

Pisarne se nahajajo začasno
v Sodni ulici 1 (Feniks) in na Gosposvetski cesti 2 (Graška)